

Novodobý Babylon

Texty na tento týden

Zj 13,1–12; 14,9–11; 16,2; 19,20; 20,4; Jr 51,6.7.53.57; Zj 18,1–4

Základní verš

„V oné době povstane Míkael, velký ochránce, a bude stát při synech tvého lidu. Bude to doba soužení, jaké nebylo od vzniku národa až do této doby. V oné době bude vyproštěn tvůj lid, každý, kdo je zapsán v Knize.“ (Da 12,1)

Minulý týden jsme se věnovali trojici mocností, kterou tvoří drak (satan), šelma z moře a šelma ze země. Právě oni způsobí pronásledování namířené proti Božimu lidu.

Jedna z mocností, šelma z moře (Zj 13,1–10), je zobrazena jako kombinace tří zvířat – levharta, medvěda a lva (Zj 13,2). Tyto obrazy pocházejí přímo z knihy Daniel (7,4–6). V šesté lekci jsme si ukázali, že po vládě Babylona (lev), Médo-Persie (medvěd) a Řecka (leopard) povstává závěrečná pozemská mocnost – Řím. Začíná jako pohanská říše a pak se transformuje na nábožensko-politickou mocnost, která je u Daniela zpodobněna malým rohem (Da 7,7.8.19–21.23–25). Malý roh povstává přímo ze čtvrté šelmy. Viděli jsme také, že mnohé z charakteristik papežského Říma, popsanych u Daniela 7, se znovu objevují ve Zjevení 13,1–10. I proto teologové vidí právě v papežském Římě jednu z klíčových mocností v událostech na konci času, jak o tom mluví Zjevení 13.

Papežský Řím však není v tomto zápase osamocený. Tento týden se zaměříme především na texty ve Zjevení 13 a na mocnosti a události, které zobrazují. A opět si položíme otázku: Co tyto události znamenají? A také: Jak se na ně můžeme připravit?

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Uzdravení smrtelné rány

²Ta šelma, kterou jsem viděl, byla jako levhart, její nohy jako tlapy medvěda a její tlama jako tlama lvi. A drak jí dal svou sílu i trůn i velikou moc. ³Jedna z jejích hlav vypadala jako smrtelně raněná, ale ta rána se zahojila. A celá země v obdivu šla za tou šelmou. (Zj 13,2.3)

Osobní studium

Jak popisují texty Zj 13,1–10 vzniklou nábožensko-politickou moc a její roli v minulosti a v budoucnosti? Zaměř se na to, jak se jí podařilo dosáhnout významného postavení. Co to znamená v souvislosti s událostmi doby konce?

Bůh má své věrné ve všech církvích a národech. A přesto se v dějinách již mnohokrát stalo (a stále stává), že ti, kteří se hrdě hlásili ke Kristu, tvrdě pronásledovali jeho ostatní následovníky. O jakých událostech se hovoří ve Zj 13,3?

V průběhu staletí byla římská církev hlavní náboženskou mocí a v mnoha směrech i nejvyšší politickou autoritou západního světa, které se podřizovali i svěští panovníci. Jeden z příkladů její moci najdeme v příběhu císaře Svaté říše římské, Jindřicha IV. (1050–1106). Když se ještě jako římský král dostal do sporu s papežem Řehořem VII., přišel za ním ve velké zimě, oblečený jen do poustevnického roucha a bosý, přes Alpy až do severoitalské Canossy. Potom podle legendy čekal tři dny před tamním hradem, než mu papež dal rozhrěšení. Řehoř VII. se později chlubil tím, že bylo jeho povinností ponížít pyšného krále.

Pod vlivem reformace, osvěcenství a francouzské revoluce se však politická a náboženská nadvláda Říma postupně vyčerpala. Na konci 18. století byla situace dokonce taková, že papež Pius VI. byl sesazen (1798), uvězněn a v roce 1799 v exilu zemřel. Od té doby byla většina lidí přesvědčena, že tato tragická kapitola dějin je jednou provždy uzavřena a církev se již nikdy nechopí světské moci.

Zjevení 13 však hovoří o očekávaném uzdravení „smrtelné rány“ této velmoci. A přestože papežský Řím dnes nemá takovou politickou moc jako například za časů Řehoře VII., díky popularitě novodobých papežů jde opět o vlivnou instituci, která má nejen velký náboženský, ale i politický vliv. (Papež František měl například v roce 2015 projev před oběma komorami Kongresu USA, což bylo poprvé v historii.) Podle prorocství bude tento vliv do budoucna neustále narůstat.

Aplikace

Jak můžeme věrně zvěstovat poselství, které nám bylo svěřeno, a současně nikoho neponižovat? Jak můžeme toto poselství podávat přijatelným způsobem? Jak při zvěstování přítomné pravdy naopak nepodlehnout „politické korektnosti“?

Šelma ze země

¹¹Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vystala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. ¹²Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, které se zahojila její smrtelná rána. (Zj 13,11.12)

Osobní studium

Oprávněně možná někoho napadne otázka: Jak by mohlo mít papežství dnes nebo v budoucnu takový vliv, o jakém se mluví ve Zjevení 13? Dávno už minul čas, kdy papež mohl velet armádám, jako tomu bylo v minulosti. Odpověď na tuto otázku se také nachází v dalších verších 13. kapitoly knihy Zjevení.

Jaké charakteristiky nám v úvodních verších pomáhají pochopit, o které mocnosti se zde hovoří?

Před šelmou vystupující ze země, o níž se v těchto verších mluví, byla ve Zjevení řeč o šelmě vystupující z moře (Zj 13,1–10). Tuto šelmu vnímali protestanté jako papežský Řím a ve Zjevení se o ní obrazně říká, že dostala moc na dobu čtyřiceti dvou měsíců (Zj 13,5). Je to stejně dlouhé období jako „čas a časy a polovina času“ z Da 7,25, tři a půl roku ve Zj 12,14 nebo 1260 prorockých dní ve Zj 12,6. Je tedy zřejmé, že se zde pomocí různých obrazů mluví o stejných událostech a stejné době. Je to období, během něhož papežský systém zneužíval svého postavení, aby pronásledoval své odpůrce. Toto prorocké časové období (počítané podle principu den za rok) začalo v roce 538, kdy papežství získalo zásadní světové postavení, a skončilo v roce 1798, kdy byl papež zajat. Právě tehdy tato nábožensko-politická mocnost utrpěla smrtelnou ránu, a tím se naplnilo biblické proroctví.

Právě v tomto historickém čase, na konci období „čtyřiceti dvou měsíců“ (1798), se objevila jiná mocnost (Zj 13,11; porovnej Zj 13,1). Tato mocnost (šelma) povstává ze země, což je v kontrastu se způsobem, jak se objevovaly mnohé dřívější mocnosti, které povstávají z vody (nebo z moře, viz Da 7,2.3; voda symbolizuje obyvatele země). „Vody, které jsi viděl, nad nimiž ta nevěstka sedí, to jsou národy, davy, rasy a jazyky“ (Zj 17,15).

Na základě těchto a dalších důvodů identifikujeme jako adventisté sedmého dne šelmu vystupující ze země jako Spojené státy americké (ve smyslu politické velmoci), které se objevily v poměrně neobydlené části světa a na získání své vlády nepotřebovaly zničit žádnou obrovskou předchozí mocnost.

Toto chápání adventistů, kteří mají sami svůj počátek v prostředí Spojených států, jasně formulovala v knize *Velké drama věků* Ellen Whiteová: „Který národ Nového světa nabýval v roce 1798 na moci, začal růst k síle a velikosti a obracet na sebe pozornost světa? Výklad symbolu neponechává žádné otazníky; údaje proctví odkazují na jediný národ – na Spojené státy americké.“ (GC 440; VDV 289)

Ačkoli je tato mocnost nejprve popsána jako beránek (symbol mírnosti a laskavosti) se dvěma rohy, přesto mluvila jako drak (Zj 13,11), což naznačuje, že se nakonec bude chovat ke svým odpůrcům stejně jako římská moc v minulosti. Verše Zj 13,11–17 pak ukazují, jak mohl Řím znovu získat vliv, který mu proroctví přisuzovalo. Uskutečnit se to má díky světovému mocenskému vlivu druhé šelmy, která se postaví za první šelmu.

Aplikace

Ve Zj 13 se ve verších 8 a 12 říká, že první šelmě se klaněli „obyvatelé země“. Proč by někdo uctíval pozemskou autoritu stejně jako Boha, nebo dokonce více? Jak mohou lidé dospět k takovému postoji? Co může člověk dělat pro to, aby zůstal věrný Bohu a uctíval jen jeho?

Problematika uctívání

Viděl jsem trůny a na nich usedli ti, jimž byl svěřen soud. Spatřil jsem také ty, kdo byli státi pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží, protože nepoklekli před dravou šelmou ani jejím obrazem a nepřijali její znamení na čelo ani na ruku. Nyní povstali k životu a ujali se vlády s Kristem na tisíc let. (Zj 20,4)

Osobní studium

Uctívat někoho znamená uznat jej jako nejvyšší autoritu, které jsem ochotný se podřídit a plně ji respektovat. Pro křesťany, stejně jako i pro jejich židovské předchůdce ve víře, je jedinou takovou autoritou sám Bůh. A přesto v průběhu dějin musel Hospodin opakovaně řešit s těmi, kdo se k němu hlásili, problém modloslužby a jiných forem falešného uctívání. Satan se neustále snažil a snaží lidi svést, aby uctívali cokoli jiného, jen ne Hospodina (pro srovnání viz také Mt 4,8–10). Podle Zjevení 13. kapitoly se v závěrečné krizi stane problematika pravého uctívání jednou z klíčových sporných otázek. Boží lid se bude muset opět rozhodnout, komu bude sloužit a kdo pro něj bude nejvyšší autoritou (viz Joz 24,15).

V druhé lekci jsme se věnovali příběhu tří mládenců, kteří dostali příkaz „padnete a pokloníte se před zlatou sochou, kterou postavil král Nebúkadnesar“ (Da 3,5). Kromě toho jsme si už ukázali, že Zjevení 13 používá jazyk Daniela 3. kapitoly k popisu pronásledování, kterému bude muset Boží lid čelit v době konce. Události z Daniela 3 můžeme tedy vnímat jako předzvěst toho, co se bude dít v posledních časech, jak o tom hovoří kontext popisu jednání šelem ze Zjevení 13. Všichni dostali příkaz klanět se zlaté soše, jinak jim hrozila smrt v rozpálené peci. Podobně podle Zjevení 13 byl dán rozkaz, že „zemřou všichni, kdo před ní nepokleknou“ (Zj 13,15).

Přečti si texty Zj 14,9–11; 16,2; 19,20 a 20,4. Co tyto texty hovoří o tom, jak důležitá bude otázka uctívání?

Babylon byl vždy (doslova i symbolicky) hlavním centrem modloslužby. Už babylonská věž je svědectvím podobné touhy jejich stavitelů, jakou měl kdysi Lucifer, když si řekl: „Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit“ (Iz 14,14). Jejich stavitelské úsilí bylo zřejmě motivováno i snahou zachránit se před další možnou celosvětovou katastrofou. To vyjadřuje jejich odmítnutí důvěřovat Božímu příslibu, že už nikdy nedopustí na zem další potopu (Gn 9,8–11).

Také Novobabylonská říše vyvyšovala dílo lidských rukou. Samotný Nebúkadnesar opěvoval své úsilí: „Zdali není veliký tento Babylón, který jsem svou mocí a silou vybudoval jako královský dům ke slávě své důstojnosti?“ (Da 4,27). O něco později král Belšasar použil Bohu zasvěcené zlaté nádoby z chrámu v Jeruzalémě na svou vlastní pohanskou hostinu. „Hned tedy přinesli zlaté nádoby odnesené z chrámu, to je z Božího domu v Jeruzalémě, a pili z nich král i jeho hodnostáři, jeho ženy i ženiny. Pili víno a chválili bohy zlaté a stříbrné, bronzové, železné, dřevěné a kamenné“ (Da 5,3,4). Všimni si, že chrámové nádoby naplnili omamným vínem, které otupilo vnímavost všech, kteří z něj pili. Výsledkem toho bylo, že při pádu Babylona mnozí z obyvatel města zahynuli. Opojné víno Babylona (Zj 14,8) se může tvářit jako skutečná pravda, i když jí rozhodně není. V satanově království je všeobecně rozšířené a uznávané falešné uctívání a lež.

Aplikace

Dokážeš přijímat Boha jako nejvyšší autoritu ve svém životě? Jsou nějaké oblasti, kde bojuješ s tím, aby ses v nich Bohu dokázal podřídit a přijmout jeho vůli? Kdo nebo co jiného tě kromě Boha výrazně formuje a ovlivňuje?

„Velký Babylon“

4Ta žena byla oděna purpurem a šarlatem a ozdobena zlatem, drahokamy a perlami; v ruce držela zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svého smilství⁵ a na čele měla napsáno jméno – je v něm tajemství: „Babylón veliký, Matka všeho smilstva a všech ohavností na zemi.“⁶ Viděl jsem tu ženu, zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků. Velice jsem užasl, když jsem ji viděl. (Zj 17,4–6)

Osobní studium

Přečti si následující texty. Co se v nich říká o Babylonu? V čem jsou si tyto texty podobné? Která slova, obrazy a myšlenky se v nich opakují?

Jr 51,6.7.53.57

Zj 17,4–6

Za 2,10.11

Zj 18,2–5

Porovnej charakteristiky a jednání draka (Zj 12,3.4.7–9), šelmy z moře (Zj 13,1–8) a šelmy nachové barvy (Zj 17,3–6). Najdi co nejvíce společných znaků a vlastností. V čem se liší?

Každá z těchto tří „šelem“ má sedm hlav a deset rohů, což je stejně jako součet počtu hlav a rohů čtyř šelem u Daniela 7. Každé následující království povstalo z předchozího a bylo na něm vybudováno.

Podobně i nachová šelma nese charakteristiky draka a šelmy z moře (symbolizující postupně pohan- ský a náboženský Řím) a šelmy ze země (Zj 13,11–14). Takto jsou seskupeny „všechny tři mocnosti – všichni Boží nepřátelé – do skutečné koalice“. (Doukhan, Jacques B.: *Secrets of Revelation, The Apocalypse Through Hebrew Eyes*. Hagerstown: Review and Herald 2002, str. 162) Jako další součást je ve Zjevení 17 ukázána žena – nevěstka, která sedí na šelmě nachové barvy. To představuje nepřípustné spojení náboženských a politických sil. Tato žena je v ostrém kontrastu se ženou ze Zjevení 12.

Žena oděná sluncem (Zj 12)	Nevěstka (Zj 17)
V nebi (12,1)	Nad vodami (17,1)
Oděná sluncem (12,1)	Oděná purpurem a šarlatem (17,4)
Koruna s dvanácti hvězdami (12,1)	Ozdobená zlatem, drahokamy a perlami (17,4)
Matka ostatku (12,17)	Matka všeho smilstva (17,5)

Jako „matka všeho smilstva“ se Babylon velmi rychle rozrůstá. Odpadlá církev produkuje mnoho svých potomků. Ale Bůh odmítá lži, ohavnosti a zvěrstva odpadlého křesťanství. A přestože je pravý Boží lid v průběhu staletí pod neustálými útoky satana, díky Boží pomoci zůstává naživu.

Ve Zjevení 14,8 už zaznělo varování před pádem Babylona a odpadnutím od pravdy. Toto varování se později opakuje s mnohem větší naléhavostí a vrcholí v poslední výzvě, aby Boží lid, který je ještě součástí Babylona, vyšel a spojil se s věrným ostatkem Božího lidu (Zj 18,1–5).

Aplikace

„Velký Babylon“ je symbolickým označením zvrhlosti, falešného uctívání a vzpoury vůči Bohu. Jak jsou tyto charakteristiky přítomny kolem tebe? Nepozoruješ je někdy i ve svém vlastním životě? Jak se jim můžeš bránit? Co můžeš dělat, aby na tebe jejich vliv působil co nejméně?

„Vyjdi z něho, lide můj“

⁴A slyšel jsem jiný hlas z nebe: „Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříšcích, aby vás nestihly jeho pohromy. ⁵Nebot jeho hříchy se navršily až k nebi a Bůh nezapomněl na jeho viny. (Zj 18,4.5)

Osobní studium

Během let vykladači Bible s velkým zájmem sledovali vývoj světových událostí – především těch, které byly z jejich pohledu spojeny s dobou konce. Uvažujme například o úloze Spojených států. Již v roce 1851 někteří adventisté identifikovali Ameriku jako šelmu ze země (Zj 13,11–15). Pokud vezmeme v úvahu postavení USA v té době, tak takové označení bylo nesmírně pozoruhodné a odvážné. V první polovině 19. století byly velkými mocnostmi země „starého světa“ – Prusko, Francie, Rakousko-Uhersko a Anglie. Amerika měla v té době jen asi dvacetitisícovou mírovou armádu, což byla například jen desetina vojska, které se setkalo v jediné bitvě u Waterloo (1815). V době, kdy někteří vykladači identifikovali Spojené státy jako mocnost, která bude jednoho dne vynucovat „znamení šelmy“ na celém světě, Američané stále bojovali proti indiánům – a nezdálo se, že by byli poraženi.

Světové události se však vyvíjejí tak, jak bylo předpovězeno. Zdá se ale, že před definitivním koncem by se mělo udát ještě pár věcí (alespoň tak tomu dnes rozumíme). Některé události (jako např. přijetí obrazného „znamení šelmy“) jsou tak stále ještě před námi a nelze o nich hovořit jako o něčem, co by už bylo současnou realitou.

Přečti si text Zj 18,1–5. Jak rozumíš těmto veršům? Jak tento text souvisí s evangelizací na celém světě?

Tyto verše vykreslují pochmurný obraz světa a jeho situace v oblasti politické, morální a duchovní. Ukazují ničivý vliv falešného náboženství na celém světě. Tento text však obsahuje i velkou naději, protože do této situace zaznívá hlas z nebe. Lidé věrní Bohu – i ti, kteří zatím neměli opravdové poznání všech pravd a událostí – jsou vyzváni, aby opustili „Babylon“. Mimo jiné to znamená, že ti, co už z Babylona vyšli, mají odpovědnost vůči těm, kteří se v něm zatím nacházejí.

Aplikace

Jako rozumíš skutečnosti, že Bůh těsně před koncem dějin oslovuje „lide můj“ ty, kteří jsou stále součástí Babylona? V čem je toto poznání důležité?

Podněty k zamyšlení

Satanův útok na Boží zákon je útokem na samotného Boha – na jeho autoritu a způsob jeho vlády. V posledních dnech, kdy budou vrcholit události na zemi v závěrečné krizi, bude satan útočit na ty, kteří „zachovávají Boží přikázání“ (Zj 12,17; 14,12), protože oni jediní se odmítnou poklonit jemu, resp. zástupcům, které má zde na zemi. Zápas, který satan kdysi dávno rozpoutal proti Bohu v nebesích, pokračuje a sílí na zemi. Ale podobně, jako byl satan poražen v nebi, bude nakonec poražen i na zemi. „Od chvíle, kdy v nebi začal velký spor, se satan snaží odstranit Boží zákon. Aby dosáhl tohoto cíle, vzbouřil se proti Stvořiteli, a poté, co byl vyhnán z nebe, pokračuje ve svém boji na zemi. Od začátku sleduje stále stejný záměr: Oklamat lidi a svést je k přestupování Božího zákona. Ve skutečnosti není podstatné, jakým způsobem tohoto cíle dosáhne – zda se mu podaří svést lidi k odmítnutí celého zákona, anebo zda zavrhnou jen jedno přikázání. Kdo totiž přestupuje ‚jedno přikázání‘, zavrhuje celý zákon; svým vlivem a příkladem se postavil na stranu hříchu, ‚provinil se proti všem‘ (Jk 2,10).“ (GC 582; VDV 378)

Otázky k rozhovoru

1. *Uvažujte společně o událostech, které se právě teď ve světě odehrávají. Jak souvisíte s tím, o čem mluvíme v kontextu doby konce? Jak můžeme zůstat bdělí v souvislosti se znameními doby, ale zároveň neskouznout do fanatismu, konspirací a smělých předpovědí, o kterých Bible nic neříká?*
2. *Uvažujte o otázce uctívání a pravé bohoslužby. Co znamená „uctívat“ někoho? Jak se uctívání (Boha nebo kohokoliv či čehokoliv jiného) projevuje ve vašem životě?*
3. *Uvažujte o tom, že Bůh má stále svůj lid v Babylonu. Jak rozumíte výrazu „Babylon“ (jde samozřejmě o symbol)? Jak byste pojem „Babylon“ vysvětlili svému příteli, který není věřící a na všechno „náboženské“ se dívá s velkým podezřením a despektem?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
